

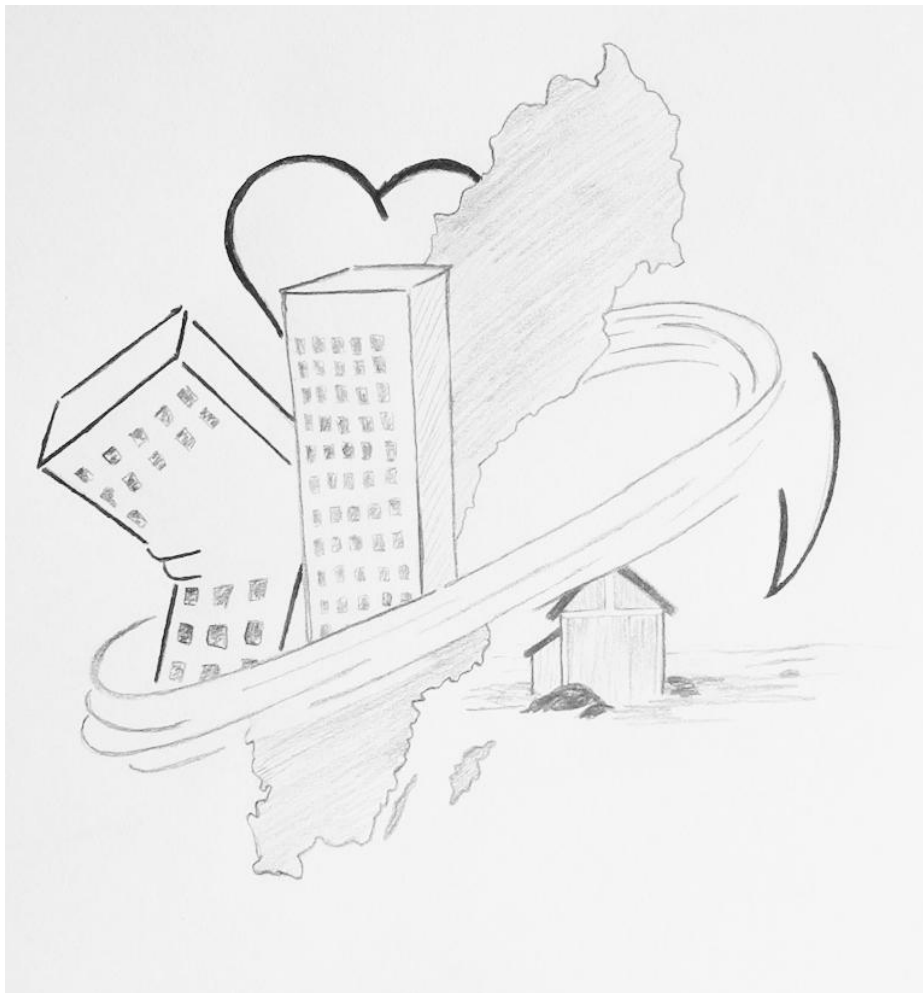
## Det är här jag bor nu

– Ungas attityder till att flytta

This is where I live at the moment

– Young people's attitudes towards moving

*Stina Jonsson*



## **Det är här jag bor nu**

This is where I live at the moment

*Stina Jonsson*

**Handledare:** Erik Westholm  
**Btr handledare:** Yvonne Gunnarsdotter  
**Examinator:** Kjell Hansen

**Omfattning:** 15 hp  
**Nivå och fördjupning:** G2F  
**Kurstitel:** Självständigt arbete i landsbygdsutveckling  
**Kurskod:** EX0523  
**Program/utbildning:** Agronomprogrammet - landsbygdsutveckling

**Utgivningsort:** Uppsala  
**Utgivningsår:** 2012  
**Omslagsbild:** © Stina Jonsson  
**Serietitel: nr:**  
**ISSN:**  
**ISBN:**  
**Elektronisk publicering:** <http://stud.epsilon.slu.se>  
**Nyckelord:** Ungdomar; flyttning; attityder; bostad

**Sveriges lantbruksuniversitet**  
**Swedish University of Agricultural Sciences**

Fakulteten för naturresurser och lantbruksvetenskap

Institutionen för stad och land

## Förord

Gå upp och pröva dina vingar  
och känn hur underbart det är.  
Där ovan molnen Du dig svinga  
och fröjdas åt att vingarna bär.  
Se på fåglarna, som sväva I det blå,  
det är deras kurs vi gå,  
så gå upp och pröva dina vingar  
och snart är hela jorden din.

Vi har alla när vi voro små  
läst om Nils Holgerssons resa.  
Att resa bliver sanning, kan du pröva på,  
När du här i dag tumlar kring i det blå.  
(Text/musik: Lasse Dahlqvist, 1944)

I maj och juni varje år springer lite mer än 120 000 (SCB 2010c) ungdomar ut genom gymnasiets skoldörrar till det nya kapitlet i deras liv. För många av dessa kommer deras nya liv att börja med att de kommer att flytta hemifrån och till och med bort från sin hemstad och för första gången leva på egen hand. Denna grupp ungdomar står inför många beslut och att flytta är bara ett av dem, ett intressant beslut som kan säga något om individ och generation på samma gång. Jag har under dessa månader undersökt anledningar bakom att unga idag vill flytta från sin hemort.

Stina Jonsson, Maj 2012

## Sammanfattning

När statistiken visar att vi är mer flyttbenägna och rörligare än någonsin i historien kommer funderingarna kring vad som ligger bakom dessa siffror. Unga pekas ut att vara de som flyttar mest, och det finns en allmän uppfattning i dagens samhälle att de bör flytta när de gått ur gymnasiet. Har denna attityd mot dem påverkat valet att flytta, och hur samhället och andra ser på de som stannar är några av de funderingar som väcktes hos mig när jag försökte bena ut min egen anledning till att ha flyttat från Värmland som 19-åring. Ungdomar har fått besvara mina undringar genom enkäter utskickade till gymnasieskolor, och de har gett mig många svar, och samtidigt fått mig att undersöka bakomliggande teorier i detta ämne.

Det har blivit en intressant inblick i hur ungdomar anser sig vara självständiga och medvetna om sin närmiljö. Något som tidigare studier och filosofer menat att det tillhör just denna period i livet att visa sig själv som en individ och bryta sig loss, även om de omedvetet påverkats utav sina närmaste relationer. Något som verkar vara en gällande lag för den individuella utvecklingen i livet, innan man börjar bilda familj själv och då faller tillbaka på att vara beroende av nära relationer igen på det sätt man själv var beroende av sina föräldrar. Det finns många olika anledningar till varför man flyttar från en stad eller ort, de anledningar som jag funnit mest intressanta är bundna till de relationer man har i livet. Det visar sig även i denna så som i andra studier stämmer att relationer väger djupare in än vad ungdomarna kan ana, och det kommer att påverka kommande generationer framöver.

Min avsikt är att med min uppsats förstå om rykten om orten och familjens inverkan kan påverka valen att stanna eller flytta från platsen med hjälp av de siffror och svar jag fått från mina enkäter.

## Abstract

When statistics show that we are more mobile than ever before, you want to reflect on who is behind these figures. Young people are usually singled out to be those that move most, and there is a general perception in our society that they should move out when they left high school. Has this attitude towards them influenced the choice to move, how does society and others look at those who stay are some of the concerns raised with me when I tried to sort out my own reasons for moving from Värmland, as an 19-year-old. Young people have answered my wonderings, and they have been given me many answers, and also led me to look at the underlying theories on this subject.

It has become an interesting insight into how young people consider themselves to be independent and aware of their surroundings. Something that previous studies and philosophers mean is specific for this particular period in life to show themselves as individuals, even if unconsciously affected by their closest relationships. Something that seems to be like a law for the development in individuals lives, before starting a family themselves and then go back to being dependent on close relationships again, in the same way they themselves were dependent on their parents. There are many different reasons why people move from one city or town, the reasons that I found most interesting is connected to the relationships we have in life. It is also shown in this study as well as in others confirms that the widths of relationships is deeper than what the youths can imagine, and it will continue to affect generations to come.

My intention with my essay is to understand if rumors about your hometown and the influence from family can affect the choices to stay or move from your hometown by using the numbers and the answers I received from my inquiries.

## Förkortningar

NRI, Nöjd-Regions-Index. Helhetsbetyget från Medborgarundersökningen utförd av statistiska centralbyrån med frågor om kommuner som en plats att bo och leva på.

SCB, Statistiska centralbyrån, sammanställer statistik för hela Sverige och utför olika utredningar för statens räkning.

SOU, Statens offentliga utredning, I SOU offentliggörs huvudsakligen betänkanden och andra arbetsprodukter från det statliga kommittéväsendet. ([www.ne.se](http://www.ne.se))

## Innehåll

Förord .....	3
Sammanfattning .....	4
Abstract .....	5
Förkortningar .....	6
Inledning .....	8
Syfte och problem .....	8
Frågeställningen jag valt för att uppnå syftet är: .....	8
Metod och avgränsning .....	8
Enkäter som metod .....	9
Statistik som metod .....	9
Källkritik .....	10
Teori .....	10
Definitioner av begrepp .....	11
Bakgrund .....	11
Fokusfrågor .....	13
Arbetets och kommunikationernas roll .....	13
Påverkan från familj och släkt .....	14
Kriminalitet och främlingsfientliga åsikter .....	16
Påverkan från familj och vänner .....	16
Min, vår och deras stolthet .....	17
Viljan att flytta .....	18
Hur det är att se tillbaka .....	19
Kommunskillnader .....	20
Diskussion och slutord .....	22
Referenser .....	24
Bilagor .....	25

# Inledning

## ***Syfte och problem***

Denna uppsats syfte är att närmare undersöka ungdomars attityder till sina hemorter, för att kunna visa av vilka anledningar och under vilka påtryckningar av attityder ungdomar formar sin syn på sina respektive hemort. Deras syn specifikt på hemorten kan påverka om de kan tänka sig att stanna kvar på sin hemort eller välja att flytta. En inställning som många beskriver som den självklara glesbygdsproblematiken, att utflyttandet varit en del av ungdomarnas socialt och kulturellt definierade livsbana.

Jag kommer att diskutera de visioner som ungdomar kan tänkas ha och vad som påverkar dem i deras närhet. Familj och vänner räknas in i s.k. primärgruppen, vilken påverkar individer starkast. Idag påverkar även sekundärgruppen, samhället, mer än någonsin med sin mediabevakning och internät ungdomars syn på hemorten.

I denna uppsats finns två grupper, den första gruppen väntar på att bestämma sig för att flytta och den andra har redan tagit steget från hemstaden. Dessa två jämförs inte i uppsatsen, men belyser på attityder till rykten om hemstaden.

Frågeställningen jag valt för att uppnå syftet är:

*Vad påverkar ungdomars flyttmönster?*

## **Metod och avgränsning**

Empiriinsamlingen har skett genom litteraturstudier, Internetkällor och enkäter. Sökandet efter gymnasieklasser att undersöka har utgått från de gymnasieskolor i närområdet där jag bott eller bor, vilket underlättat utlämning och inhämtning av dessa. Kommunerna valdes på grund av sin närhet tillvarandra i fallen med Karlstad, Kristinehamn och Karlskoga. Enköping valdes då kommunen har ett liknande geografiskt läge som Karlskoga, men annorlunda förutsättningar befolkningsmässigt. De har med andra ord inte valts på grund av noggrannare efterforskning inom ämnet.

Analysen utgår från statistiken och med hjälp utav analysverktyget semantik och de teoretiska ramarna som utgörs av Johan Asplunds och Leon Manns begrepp i denna uppsats, svaren analyseras genom semantik, som är studiet av det som språkligt uttrycks och dess betydelse eller mening (Nationalencyklopedin 2012). I analysen har jag fått utgå ifrån att de vill berätta något med det de skriver, och har matematiskt tagit fram hur många av dem som svarat med samma ord genom att räknat dem och sedan omräknat det till procentsiffror för denna studie. I och med att jag bett dem beskriva sina städer har jag fått sammanställa hur många individer ser på samma geografiska plats, där jag fått analysera deras känslor som kan ligga bakom de valda orden i svaren.



Att generalisera dessa resultat och ge en allmän slutsats från denna enskilda studie, är nödvändig för att man skall kunna göra förutsägelser och för att upptäcka analogier. Detta utifrån en mindre och heterogen grupp ungdomar från Mellansverige i detta fall. Det kan sättas i relation med att de 254 st ungdomar som svarat på den utskickade enkäten är ett urval av de ca 120 000 ungdomarna i samma ålder som bor i Sverige och denna studie kan i viss mån generaliseras till svenska ungdomar i denna ålder då den stämmer överrens med tidigare studiers resultat inom samma ämne.

Validitetsbegreppet används för att beskriva mätningars kvalitet. Urvalet har skett på ett slumpmässigt sätt och har på så sätt blivit en heterogen grupp ungdomar i den kategori jag önskat undersöka. Något som slagit mig under denna uppsats är hur öppna ungdomarna har varit i sina svar. Vissa har varit tillbakahållna när det kommer till vad de känner, vissa har varit extremt öppna med sina åsikter och värderingar mot samhället. Det är frispråkiga ungdomar som tagit chansen att säga sitt och vet att det inte är någon som kommer banna dem efteråt. Det har gett denna studie en karaktär av ungdomlig vilja som känns stark och redo att ta sig an de beslut som ligger framför dem.

### ***Enkäter som metod***

Enkäter användes i denna uppsats för att försöka mäta de upplevelser, åsikter och framtidsutsikter dessa ungdomar ansåg sig själva ha i olika former av skattningsskalor och svarsalternativ. Ungdomar och unga vuxna i denna studie har valts via ett klusterurval, det vill säga att individerna funnits i naturliga grupperingar. Eftersom dessa enkäter gått via rektorer som valt ut vilka klasser som fått medverka i denna studie, har jag själv inte varit mer delaktiv i själva urvalet än vilka skolor som tillfrågats. Detta har även gett denna studie en hög svarsfrekvens då jag fått det exakta elevantalet utav rektorerna. 254 st ungdomar i gymnasieåldern har svarat på den utskickade enkäten och 100 st studenter har svarat på den internätenkät som låg ute under två veckors tid för dem att svara på.

De enkäter som delats ut till ungdomar i gymnasieskolorna har varit utformade i tre huvudstycken som fokuserat på familjerelationer, lokalkännedom och vad de anser om orten de bor på. Reflektioner kring i vilken ordning frågorna stått har kommit då informanterna lämnat ifrån sig svaren.

Internätenkäten har varit betydligt kortare och dessutom varit preciserad till en viss grupp människor, i detta fall studenter vid Sveriges lantbruks universitet och Karlstad universitet. Denna omgång har inte haft en ålders kategori i svaren då det som varit intressant med denna varit att dessa svaranden redan har flyttat ifrån sin hemort och svarade på andra frågor än föregående enkätomgång i pappersform.

### ***Statistik som metod***

Statistiken är hämtad från statistiska centralbyrån, SCB, ungdomsstyrelsen och egengjord statistik används i denna uppsats.

Statistik har sina fördelar i och med att det ger en översikt vad som sker

I övriga frågor går resultaten från enkäterna att se i frekvenstabeller och dess resultat. Jag använder både beskrivande och analytisk statistik i denna uppsats. Utifrån dessa frekvenstabeller tas procentsatserna ut. Medelvärde och typvärde är i texten utskrivna hos ungdomarna i denna uppsats.

För alla empiriinsamlingstekniker vill man försöka få en uppfattning om hur väl de mäter det man vill mäta. God reliabilitet och validitet är en förutsättning för att resultaten skall kunna beskriva hur bra empiriinsamlingen gått, och om den går att generaliseras till att gälla även andra ungdomar än de som är undersökta. Ett sätt att hantera frågor kring reliabilitet hade varit att använda beprövade enkäter där reliabiliteten är fastställd i tidigare gjorda undersökningar. Det är alltså vanligt att man kompletterad med några extra frågor speciellt anpassade för den aktuella studien. Något som inte jag gjort då det inte funnits vid tillfället någon enkät som preciserat sina frågor på så sätt att det vore en bra version för mig att använda.

### **Källkritik**

Eftersom jag bott i en utav kommunerna kan det ha påverkat analysen, därtill även gått på en av gymnasieskolorna som är med i undersökningen. Detta kan medföra att en viss "hemmablindhet" förekommer, men samtidigt kan det vara positivt. Jag bör på så sätt ha en mer grundad förståelse för deras svar då jag känner länet och dessa kommuner väl. Jag har ändå försökt att vara så objektiv som möjligt för att inte påverka resultatet.

Jag har själv ansett att enkäterna gett mig en bild av hur ungdomar ser på frågorna. Frågeformuläret som är använt för studien är dock en källa för eventuella misstolkningar av mina frågor i och med att jag som analyserar deras tolkningar. Jag analyserar deras ord genom semantik, och hur de kan ha påverkats av sin närmiljö då de svarade på frågorna. I och med att jag inte kan ställa vidare frågor får omständigheterna och mina tidigare erfarenheter som boende i en av kommunerna och som ungdom vägleda mig till en bra analys av deras svar.

### **Teori**

De teorier som är använda i denna uppsats är hämtade ur socialpsykologin. Huvudteoretikern som är använd i denna uppsats är Leon Mann, född 1937-, professor i psykologi på Melbournes universitet i Australien. Manns teorier inom socialpsykologin används för att förstå ungdomarnas svar i enkäterna, var de kommer ifrån och hur de kan ha påverkas av den värld som de lever i. Samhörighet och familjens påverkan som Mann benämner som primärgrupper och samhället som sekundärgrupp, påverkan kan förklaras med hjälp av Manns bok Socialpsykologi (1972).

Johan Asplund, född 1939-, formulerar sig utifrån ett antagande att den sociala interaktionen kommer före medvetandet hos individer, att det inte finns någon äkta personlighet eller jag. Att samhället och individen inte är två separata entiteter. Individen påverkas ständigt av social förändring, framförallt via konkreta möten med andra individer. Samtidigt är den abstrakta socialiteten,

att vi inte existerar som individuella personligheter utan snarare som utbytbara samhällsvarelser, en konsekvens av mer långsiktiga samhälleliga förändringar. I jämförelse med Giddens, som i denna uppsats är bortvald till förmån för Asplund, så är Asplund mer intresserad av de grundläggande förutsättningarna för en individs spontana och frivilliga handlande. Med frågor som fokuserar på framtidsforskning är det lämpligt att använda Asplunds ”Teorier om framtiden” från 1979, där han bearbetar han delfifrågor och frågor kring hur enkelt det är att se framtiden.

### **Definitioner av begrepp**

Begrepp använda i uppsatsen som ungdomar eller unga vuxna och är inte värderande.

*”Ungdomar uppfattas skilja sig från barn genom en större individuell självständighet, och från mellanålderns vuxna genom ett större ekonomiskt och socialt beroende av andra. Att vara ung handlar därmed till stor del om att vara på väg mot det oberoende som kännetecknar vuxentillvaron.”* (Kåks 2007;30) Med en median ålder hos de svarande på 18 år, så är de även enligt svensk lagstiftning myndiga och kan då inte längre anses som barn. Den andra tillfrågade gruppen i denna uppsats är ”unga vuxna”, i detta fall studenter vid två universitet i Sverige. Deras ålder är mer spridd men är över 18 år och är i en ålder som i denna uppsats kommer att refereras till unga vuxna. På så sätt skiljs dessa två olika svarsgrupperna åt.

Generation som begrepp historiskt sett faller tillbaka på två förklaringsstraditioner inom samhällsvetenskapen. Dels handlar det om att människor formas av den tidsperiod de lever i. Dels om att under vissa skeden i en människas liv är man som individ mer formbar och påverkbar av händelser i tiden än under andra perioder i livscykeln. Att människor påverkas av det som sker i samhället gäller alla, men under ungdomstiden anses man vara särskilt formbar. (Ungdomsstyrelsen, 2003;23)

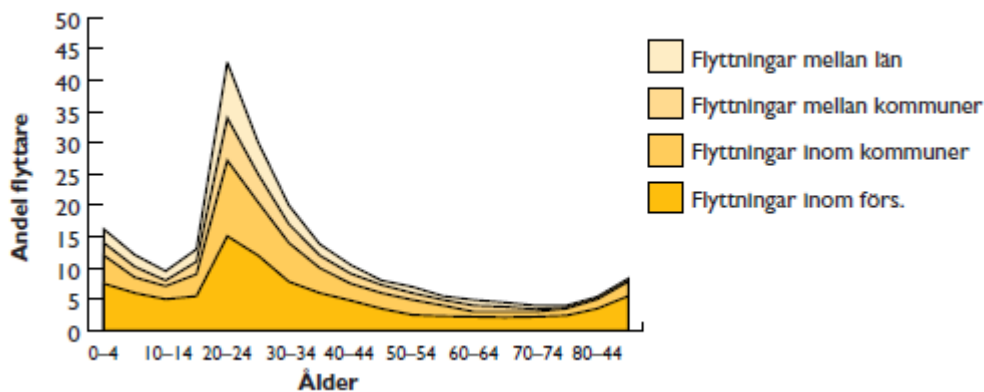
Delfiteknik, eller rättare sagt delfifrågor är något som socialpsykologen Johan Asplund diskuterar i sin bok ”Teorier om framtiden”. I denna uppsats är det just delfifrågor som jag ställer. Det är en fråga som inte kan besvaras objektivt, utan subjektivt om den går att besvara. Framtidsfrågor och kvalificerade gissningar om framtiden är en form utav delfiteknik.

Relationer som begrepp i denna uppsats är samspelet mellan vad Leon Mann(1972) menar är primär- och sekundärgrupper till individen. Dessa två relationer tillsammans med den relation som individen själv satt sig till sin hemstad.

### **Bakgrund**

I vår tid och i vår kultur betraktas ungdomstiden som en övergångsfas, då barndomen tar slut och beslut måste fattas som blir betydelsefulla inför ett framtida vuxenliv. Till denna övergång knyts både farhågor och förhoppningar. (Svensson 2006a;36) Människors biologiska och geografiska ursprung är inte bara en angelägenhet för registrerande myndigheter i ett land och ett sätt för dem att hålla reda på sina skattebetalare. Det är som landsbygdsfråga intressant

att veta hur mycket rykten om orten och andra socialt betingade anledningar unga väljer att flytta. Inte endast från städer utan även mindre orter då detta inte endast är ett landsortsproblem. Västerländsk litteratur angående migration och befolkningsmönster är idag koncentrerat kring begrepp som urbanisering och fokuserad på att förklara varför människor flyttar från landet in till staden. Något som idag inte stämmer in på varför man flyttar som Bell och Muhidin(2009) som menar att det inte är samma spelplan som på 1800-talet. Man kan även via studier se att kvinnor flyttar mer och längre än män idag, vilket heller inte detta beror enbart på urbaniseringen. Detta gäller mellan åren 18 till 25 år, då unga i allmänhet frigör sig från familjen för att forma en identitet och ett liv som en nybliven vuxen. Men är detta på grund av tradition dessa ungdomar fortfarande väljer att flytta i år, eller har attityder och släktens påverkan tagit över varför man väljer som man gör?



Figur 1: Andelar som flyttar procentmässigt beroende på ålder statistiskt (Statistiska Centralbyrån 1995, taget ur Andersson, 2000)

Andelen unga i gymnasieålder, 16–19 år, som tror att de kommer att flytta från orten under de närmaste åren har minskat från 74 % till 47 % mellan 1997 och 2002. Andelen som inte tror att de kommer att flytta, och andelen som är osäker har däremot ökat. (Ungdomsstyrelsen 2003;64) I åldern 16–19 år räknar närmare 50 % med att flytta från orten inom de närmaste åren. Det är många men det är ändå osäkert om fler unga flyttar idag än tidigare. I undersökningen 1993 uppger nära var tredje ung i 16–19 års ålder att de inte kommer att flytta. (Ungdomsstyrelsen 2003;268)

Hälften av alla våra förflyttningar som görs under livet görs under två livsfaser, i detta fall tonåren och den tidiga vuxenfasen (livsfaser som förstås kan vara kortare eller längre än vad som här angivits och som ofta går in i varandra). Under senare livets andra del är migrationsbenägenheten låg och den är som allra lägst i 70-årsåldern. Medan 40 procent av 20–24-åringarna flyttar ett enskilt år flyttar endast 4 procent av 70–74-åringarna. Migrationsbenägenheten är således 10 gånger större i den mest mobila gruppen jämfört med den minst mobila. (Andersson. R. 2000;58)

## Fokusfrågor

Att flytta hemifrån kan ses som det stora steget in i vuxen världen. Men måste det betyda att ungdomar vill flytta bort från hemorten? Eller ligger det mer bakom det beslutet. Det är vanligare att flytta vid en tidigare ålder på landsbygden än i storstäder enligt SCB:s rapport från 2008, som följt unga vuxna födda 1965 till 1985 och deras flytt mönster, något som är oberoende av vilket år man är född.

### **Arbetets och kommunikationernas roll**

Både internationella och svenska studier påvisar att transportmöjligheter kan vara en av de faktorer som är avgörande för att unga flyttar. Möjligheten att kunna förflytta sig kan i många fall vara avgörande för om man kan stanna kvar på den plats man bott på, tillsammans med den ännu viktigare faktorn om det finns jobb i individens närhet. Närheten till kommunikationer och arbetsmöjligheter är något som enligt en studie från Skottland väger tyngre för unga i Europa, än de socialt betingade faktorerna som närhet till familjen eller vännerna (Stockdale, 2002).

*“Very limited and, on occasion, non-existent public transport was a major issue for respondents in both study locations. Being able to drive and owning a car were perceived as prerequisites to living in rural areas (both town and landward).”* (Pavis, Platt & Hubbard 2000;30)

Av de städer som fått en framträdande roll i studien dvs. Enköping, Karlskoga, Karlstad och Kristinehamn är det Karlstads ungdomar, 18 %, som menar att kommunikationer kommer vara viktigt i den framtida bild de har av den ort eller stad de vill bosätta sig i. Endast tre nämner kollektiva kommunikationer som viktigt i framtiden i Enköpings kommun av 36 personer, vilket kan tyda på att de är stolta över sin bilkultur. Det kan tydas att de ser bilar som frihet och då inte ser någon större vikt i att åka kommunalt. Kommunikationens roll har idag blivit av större vikt idag när det finns krav på att alltid kunna vara tillgänglig, det syns även i svensk politik där bredband till landsbygden för att främja utveckling och företagsamhet på landet är en viktig fråga.

I en undersökning gjord av Ungdomsstyrelsen(2003) där ungdomar frågades om framtidsperspektiv, bland annat om varför man kan tänka sig att flytta. I studien svarade 57 % att arbete kommer att vara en viktig anledning till var de väljer att bosätta sig i framtiden. Åsikten var ungefär lika vanlig i alla de undersökta gymnasieklasserna. Vid den undersökningen svarade 11 % att de på grund av arbetsmöjligheter skulle kunna tänka sig flytta, antingen för att skaffa ett arbete eller byta arbetsplats. På samma fråga svarade 42 % att de skulle kunna tänka sig att flytta på grund utav studier på annan ort. I min egen studie svarade 72 % att de skulle kunna tänka sig flytta för att skaffa jobb möjligheter i dagsläget. Dessa siffror kan bero på slump, men även det faktum att många klasser jag undersökt varit andra eller tredje årskurs i ett yrkesprogram. Att de då inte varit lika intresserade av att studera vidare utan kan gå direkt ut på en arbetsmarknad.

## **Påverkan från familj och släkt**

*"The family is one of the most important socio economic institutions in our society, but the nature of the links between family members varies dramatically across nationalities". (Alesina & Giuliano 2010:12)*

Ungdomar av senare generationer (läs 1970- till 1990-talister) beskrivas som mer individualiserade och de gör fler självständiga val i livet jämfört med tidigare generationer. Livsstilen, samt politiska och religiösa anknäringar, ses mera som ett personligt val än som bestämda av deras omgivning. Vare sig ungdomarnas val, att stanna kvar på hemorten, eller att flytta, sker utifrån en "fri vilja" eller utifrån "traditionens krav" så kan man anta att det för den enskilde ungdomen är dennes värderingar som i hög grad är vägledande då beslut ska fattas. Värderingar kan definieras som grundläggande trögförändrade orienteringar som styr människors attityder och beteenden. Dessa värderingar kommer från primärgrupp när ungdomen är ung och är mer interaktiv med familjen och deras sociala krets. De värderingar och attityder som skapas i ung ålder är de som är djupast rotade och de som vägleder individen mer eller mindre hela livet.

*"Strong family ties are also associated with less geographical mobility since ties are more useful if people live close to each other...  
...On the positive side, people belonging to strong family ties societies appear to be happier and satisfied with their life." (Alesina & Giuliano 2010:19)*

Svaren i min studie under våren 2012 visar en tendens till att det är "jaget" som står i centrum om man inte redan är i ett förhållande vid det tillfrågade tillfället i den tillfrågade kategorin ungdomar. Något som ger utslag i denna specifika studie, men som kan komma att ändras när informanterna kommer upp i åldrarna och ändrat sin livsuppfattning.

Att släkten skulle påverka individernas flyttbenägenhet finns det lite belägg för då sambandet mellan släktens påverkan och ungdomens tänkta flytt eller beslut att stanna är mindre uppbyggt. Medeltalet för hur mycket de själva ansåg att de påverkades av släkt och familj var 3,1 på en femgradig skala i denna studie, detta låg till grund för att besvara frågorna om man påverkats i frågorna som följde i studien.

Under hela sitt liv fungerar människor vanligtvis i små primärgrupper som familjen, lek- och intressegrupper, föreningar, där samspelet mellan medlemmarna sker öga mot öga och är intimt och personligt. Primärgruppen representerar i motsats till sådana sekundärgrupper som samhället, en affärsorganisation eller ett stort universitet en konkret social situation som direkt påverkar beteendet. På grund av de nära känslomässiga band som förekommer i primärgrupper som familjen, formas individens värderingar och vanor i dessa sociala miljöer. (Mann 1972:43)

Likartade intressen, värderingar och attityder är viktiga sidor av gruppattraktionen, eftersom människor försöker uttrycka sina övertygelser och få dem bekräftade i andras närvaro. En annan anledning till att vi dras till gruppen är att vi har ett behov av att lära känna utgivningen, att få

uppfattningar och omdömen bekräftade av den sociala verkligheten. (Mann 1972)

Påverkan från familjen och hur mycket man flyttat i livet innan man ska skaffa sig eget påverkar även hur långt man vill flytta från hemorten.

Tabell 1: Släkten och familjens påverkan på val.

<b>Påverkan från släkt</b>	<b>5</b>	<b>4</b>	<b>3</b>	<b>2</b>	<b>1</b>	<b>0</b>	<b>Ej svarat</b>
<b>Kan tänka sig flytta tillbaka</b>	9	65	64	26	8	3	3
<b>Kan inte tänka sig flyttat tillbaka</b>	5	13	18	18	7	1	1
<b>Osäkra på att flytta tillbaka</b>	0	0	2	1	0	0	0
<b>Jag har bestämt mig för att flytta</b>	6	45	37	21	8	1	2
<b>Jag har inte bestämt mig för att flytta</b>	9	36	45	25	8	3	3

Många av ungdomarna i studien svarade att det inte var normalt att flytta i deras släkt (73 %). Även om ungdomarna menar att släkten påverkar deras liv, visar frågan om de skulle kunna tänka sig att flytta tillbaka senare i livet att de inte är så beroende av släkten som tidigare forskning menat.

Tabell 2: Släktens flyttmönster och den relationen till antalet flyttar individen själv gjort i livet.

<b>Vanligt att flytta i släkten?</b>	<b>Ja</b>	<b>Nej</b>	<b>Ja/Nej</b>	<b>Ej svarat</b>
<b>Hur många gånger har du flyttat i livet?</b>				
<b>Aldrig</b>	3	56	1	0
<b>1 till 3</b>	24	81	0	2
<b>4 till 6</b>	17	24	0	2
<b>7 till 9</b>	7	7	0	1
<b>Mer än 10</b>	8	7	1	0
<b>Ej svarat</b>	2	9	0	1

Att ha flyttat med sin familj i tidig ålder och på så sätt fått en relation till själva fenomenet att flytta kan ge en mer avslappnad attityd till att inte vara bofast på samma ort under en längre tid.

Tabell 3: Antalet flyttar i livet och dess relation till att redan bestämt sig för att flytta.

<b>Redan bestämt dig för att flytta från orten?</b>	<b>Ja</b>	<b>Nej</b>
<b>Flyttat i livet</b>		
<b>Aldrig flyttat</b>	20	38
<b>1 till 3</b>	54	52
<b>4 till 6</b>	23	20
<b>7 till 9</b>	10	5
<b>Mer än 10 gånger</b>	9	6
<b>Inte svarat</b>	4	4

Att dessa ungdomar har flyttat visar en knapp övervikt till att man redan har bestämt sig men detta påstående visar ingen stabil grund i denna studie.

## **Kriminalitet och främlingsfientliga åsikter**

I enkäten finns kommentarer om hur kriminaliteten drar ner vad de unga är stolta över sin stad. När de svarar negativt på frågan vad som är speciellt med staden, anges med stor sannolikhet kriminalitet eller dåliga alkoholvanor som vanliga svar i enkäterna. De meddelar ändå att det finns i staden. Om detta påverkar deras vilja att flytta syns inte i denna studie.

Slående för enkätsvaren i Värmlands län, var de svar som visade främlingsfientliga tendenser. Informanterna menade att städerna hade varit bättre om det inte vore för invandringen. Dessa svar trodde jag var mer förekommande när informanten kom från en mindre ort där invandring inte varit någon starkare trend utan är en svag ström som påbörjats på senare tid, enligt en vedertagen attityd mot mindre landsorter. De som har angett invandring som något negativt kommer dock inte från mindre orter enligt vad de uppger, utan har svarat att de anser sig bo i en stad. Främlingsfientlighet framstår i denna mindre studie inte som ett landsortsproblem.

## **Påverkan från familj och vänner**

*”Gruppen är av primär betydelse för det sociala beteendet därför att den är en av de mest genomträngande och varaktiga av alla sociala kontexter och därför är de intima, känslomässiga band som är kännetecknande för grupper utgör grunden för vanor, attityder och värderingar som medlemmarna lär in under samspelet med andra människor.” (Mann 1972;64)*

I andra svenska studier gjorda på 2000-talet dras slutsatserna att de sociala sammanhangen spelar stor roll för de unga människor som har valt att bli kvar på sin hemort. Synen på ens hemstad påverkas av sociala sammanhang och uppväxten, de unga har haft och då bildat sin uppfattning av hemstaden och vad som krävs för att bli accepterad av den grupp man vill ingå i. Har de grupperingar de tillhört varit positiva till hemorten eller kommunen är sannolikheten högre att man stannar kvar eller efter en kortare vistelse utanför kommunen flyttar tillbaka senare. I och med att människan i sig är en social varelse betyder andras åsikter och värderingar om en själv mycket, även om individen hävdar att den är självständig och inte bryr sig så skapas identiteten just av sociala interaktioner (Asplund, 1979).

Vännernas bekräftelse på det individuella valet ger en upplevelse av att det är rätt och självklart att göra som man tänkt, och framtidsplanerna blir en del av ett skapande av en identitet. Att fundera kring andra handlingsalternativ kan ses som att individen inte längre vill ingå i gruppen, och viljan att tillhöra kan göra att man utåt sett inte visar upp vissa val uppfattas som mindre lämpliga eller till och med otänkbara. Genom att göra som de andra gruppmedlemmarna stärker man den egna identiteten inom gruppen och den plats man innehar. Sociala och kulturella ramverk blir på så sätt mera påtagliga under vuxenblivandet jämfört med andra livsfaser. Ungdomar tvingas att utgå från de nu rådande förhållandena, och samtidigt planerar och på bästa sätt försöka skapa sig en så bra framtid som möjligt utifrån dessa.



*”Samma starka band som hjälper medlemmar i en grupp kan samtidigt fungera uteslutande för andra människor. Medlemskap i en sammanslutning ställer samtidigt krav på konformitet. Gruppträck kan hålla tillbaka enskilda individer, och de som vill åstadkomma något måste ibland bryta bandet med sammanslutningen. De övriga medlemmar kan tycka att avhopparen hotar solidariteten och deras egen självkänsla.” (Svensson 2006b;27)*

### **Min, vår och deras stolthet**

Det återfinns en markant skillnad mellan vad ”jag” och samhället är stolta över, och om individerna är stolta över sina respektive orter i svaren.

De beskriver ”positiva” objekt, sporter etc. fast de själva inte gillar det.

Eftersom det sociala sammanhanget meddelat att det är positivt för bygden/orten. De har alltså lärt sig att detta är positivt för det man kommer ifrån, vare sig man är intresserad eller ej så ligger det i bakhuvudet när de ska beskriva sin stad. Detta betyder inte att de själva är aktiva eller är personligt stolta över det som de nämner som speciellt för staden.

Medeltalet för hela studien var 2,75 när de själva skulle gradera (skala 0-5) hur stolta de skulle kunna säga de var över sina respektive hemorter. Siffrorna skiljer sig mellan städerna och småorterna som svarat i enkäten. Svaren varierar från extremt negativa som 1 för Forshaga och den lilla orten Väse på den positiva som var väldigt omtyckt av sina ungdomar med 4,5 i betyg, men med få svarande. Hammarö (grannkommun med Karlstad) får i betyg 3,8 och har väldigt positiva svar senare i enkäten där ungdomarna menar att man känner sig trygg och att man känner stolthet för att kommunen anses vara vacker. De ungdomar som svarat från Hammarö har använt sig av en mer målande bild av sin kommun eller tätort för att beskriva sin stolthet. De andra ungdomarna har svarat med mer enstaka ord eller ger en mer objektiv bild av sin ort eller kommun.

På frågan om vad som skulle kunna vara anledningar till att de skulle vilja flytta idag svarade 16 % av ungdomarna att de inte gillar den nuvarande staden de bor i. En av informanterna skrev att man inte kan bo i samma stad hela livet. Detta kan visa en viss trend som kommit med senare generationer och som stämmer in på den attityd samhället har kvar på dagens ungdomar att de bör flytta omkring i ung ålder. Andra svarade även att de ville se annat och skaffa sig större möjligheter än vad de kunde få i nuvarande stad.

## Viljan att flytta

I flera svenska studier (se Svensson 2006 och Kåks 2007) visar hälften av ungdomarna som snart ska sluta gymnasiet tendenser till att inte vilja bo kvar på sin nuvarande hemort. Intresset för att flytta anses i de tidigare studierna vara störst från mindre orter, något som denna studie inte visar klara tendenser för. Detta på grund utav att frågan kring platsen de kommer ifrån kunde besvaras antingen med kommun eller ort.

*”I frågan om att flytta eller stanna finns en tydlig skiljelinje mellan olika grupper där ungdomar (som i övrigt har likartad bakgrund) handlar olika, beroende på om de bor i större städer eller om de bor på andra orter.”*  
(Svensson 2006b;28)

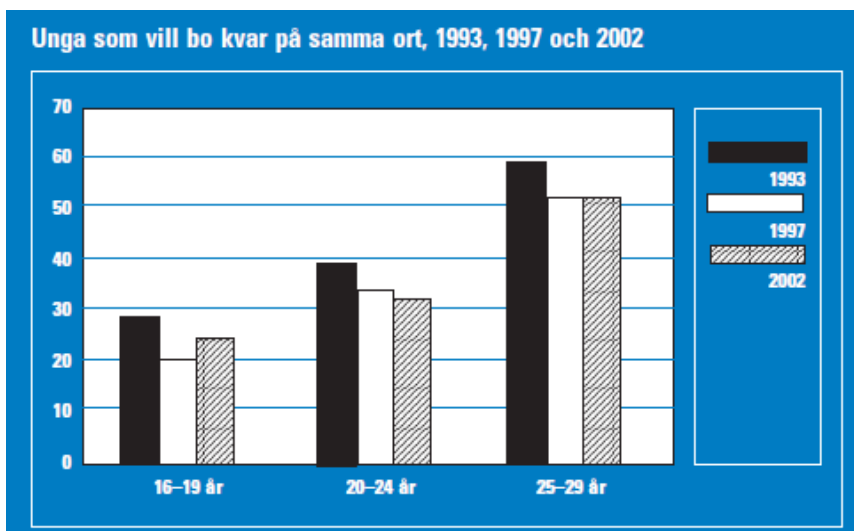
Bland kvinnorna i sista året på gymnasiet är det nästan 75 % eller fler som planerar att ge sig av när de slutar skolan. De främsta skäl som uppges är att de vill byta miljö eller studera vidare på annan ort. Tanken om att det finns något mer i staden, vid sådan attityd präglas inte individen av de första primärgrupperna i livet, utan av tillagda så som intressegrupper, vänner och skolkamrater.

Flytten kan vara frivillig om individen vill bo på en annan ort utan större anledning, eller framtvingade till exempel för byte av arbete. Av de ungdomar som svarat att de påverkas starkt av sina släktrationer har 66 % inte bestämt sig för att flytta än. De har svarat att de påverkas i högre grad av sina relationer när det kommer till val i livet och har angett 4 eller 5 på en femgradig skala. Av dem som däremot svarat att de inte alls påverkas av relationer till sin närmaste omgivning har 69 % redan fattat ett beslut om att de ska flytta inom den närmaste tiden ifrån sin hemort.

”Redan bestämt dig för att flytta?” är enligt Asplund framtidsfråga som ungdomarna redan nu med stor sannolikhet kan svara på, då individen redan kan ha fattat ett beslut om den närmaste framtiden. Att redan vid ung ålder vilja flytta från sin hemort, har eller påverkar synen på informanterna då de svarar med mer negativa adjektiv i de attitydfrågor de ställs inför. Med ordval som ”dålig” och ”tråkig” så framhäver de att de inte anser sin stad som ett alternativ till att bo kvar i.

De som vill framhäva positiva drag av sina hemorter använder sig i större utsträckning av substantiv när de beskriver sina orter eller städer. Individer från Karlstad använder sig av slogans eller berättar om lag och personer, Kristinehamn framhävs av Picasso, Karlskoga av Alfred Nobel och Enköping lyfter sin slogan för staden att de är Sveriges närmaste stad. Men även om de svarar att de redan bestämt att de vill flytta, svarar de med hög andel (70 %) att de kan tänka sig att flytta tillbaka.

Att viljan att bo kvar varierar mellan åldrar visar bland annat en undersökning kring attityder gjord av Ungdomsstyrelsen 2003, där ställdes frågan om ungdomar kunde tänka sig att bo kvar.



Figur 2: Diagram över ålderskategoriers vilja att bo kvar på den nuvarande orten över tre tidsperioder. (Ungdomsstyrelsen 2003)

Att viljan att bo kvar på samma ort är relativt låg i yngre ålder, kan ha sina svar i grupp attityder inom orten. Det finns även fler förklaringar men att det finns tydliga mönster i att man i ung ålder gärna ser att man flyttar kan ses som ett normalt mönster i tidigare forskning, och förklarats med att man vill utforska världen (se Ungdomsstyrelsen och SCB:2008). I min studie kan 31 % av gymnasieungdomarna tänka sig att flytta på grund av ett förhållande men de flesta hade då redan en relation.

När man börjat hamna i mönster och vanor i äldre ålder spelar den geografiska platsen en större roll i ens liv (Asplund 1979). Något som ungdomarna inte kommit till än, men som kommer ha en större betydelse när de väl ska bosätta sig mer permanent.

## Hur det är att se tillbaka

De unga vuxna över 18 år i enkätstudien, har en sak gemensamt och det är att de har flyttat från sina respektive hemorter till den stad de studerar vid i dagsläget. Frågorna till dem blev då formulerade efter antagandet att de redan hade det valet att flytta och jag undrade också hur de nu ser på sin hembygd.

På frågan om det anses positivt att ha flyttat från sin hemort svarar studenter som redan flyttat från sin hemort 71 % ja. De 20 % som svarat med svarsalternativet ”annat” har angett att det anses som positivt att flytta ifrån ett tag från orten. 56,3 % säger att de kan tänka sig att flytta tillbaka till sin hemort efter avslutade studier, ytterligare 31 % säger att de kan tänka sig att flytta tillbaka men inte direkt efter. 6,9 % säger nej och ytterligare 5,7 % säger nej aldrig.

I den tidigare enkäten till gymnasieeleverna fick de svara på en liknande fråga om de skulle kunna tänka sig att flytta tillbaka blev svaren:

Tabell 4: Flytta tillbaka beroende könstillhörighet.

Tänka dig att flytta tillbaka?	Ja	Nej	Ej svarat
Kvinna	61	25	5
Man	115	38	7

Svaren i tabell 4 stämmer bra in i de siffror som studenterna svarat med 87 % att de kan tänka sig att flytta tillbaka, och gymnasieelevernas svar där 176 personer (70 %) svarar att de kan tänka sig att flytta tillbaka. Detta utan att veta om de kommer att flytta eller inte, de som har flyttat är mer säkra på om de vill eller inte vill flytta tillbaka i sina svar än gymnasieeleverna.

När studenterna sedan uppmanades att beskriva sin hemort, blev det mer broderande svar av dem som har flyttat ifrån. Det är beskrivningar i varma ordalag och de verkar reflektera över hur livet varit på orten de kom ifrån, och de relationer man har och har haft med människor på orten.

Som citatet nedan:

*”Nostalgi, kärlek och massor av värme”* – Internätsvarande okänd

Medan ungdomarna svarade mer negativt eller utan känslor som:

*”Den är inte så speciellt bara en stad”* – Man, 21 år från Karlskoga

De båda åldersgrupperna har olika perspektiv då de äldre har en distans till sin hemort, och antagligen besöker den med jämna eller ojämna mellanrum. De yngre bor på orten och bör enligt samhällets normer ut och röra på sig bortanför hemorten.

## Kommunskillnader

Det finns skillnader mellan kommunerna i ungdomarnas svar och ordval. De påverkas av sin sociala tillhörighet som Mann(1973) presenterar som ett sätt att försöka passa in i sitt samhälle där man lever och verkar.

En överblick av kommunerna som medverkat i studien är att Karlstads ungdomar var mer nöjda med sin stad, medan Karlskogas ungdomar kände att deras stad hade fått dåligt rykte utan att förstå varför. I Enköping gillade sin bilkultur och i Kristinehamns kommun var man mer splittrad mellan det positiva och negativa läget än de andra kommunerna. Skillnaderna kan bero på i vilken omfattning enkäterna skickades ut till de olika gymnasierna där Kristinehamns svar uppkom till hela 105 utav 120 utgivna, i jämförelse med Enköpings 35 svarande utav 45. Skillnaderna kan också bero på att det existerar olika uppfattningar i städerna om vad som anses positivt och korrekt att berätta om sina städer.

## *Enköping*

Som kommun är Enköping genomsnittlig i Sverige när medborgarna tillfrågades 2011 i Medborgarundersökningen (SCB 2011) om hur de trivdes i kommunen och fick ett Nöjd-Region-Index (NRI) på 61. Statistiskt sätt så har Enköping ett negativt flyttnetto när det kommer till ungdomar i kommunen med -71 personer i ålderskategorin 18 – 24 år. Ändå svarade 58 % av ungdomarna i enkäten att de inte bestämt sig än att flytta och 36 % att de redan bestämt sig att flytta från kommunen. Hela 75 % av de unga vuxna svarade att de kan tänka sig att flytta från sin kommun. Ungdomarna skriver heller inte några riktiga lovord om sin stad när de tillfrågas om vilket rykte de anser att deras hemort har. Majoriteten skriver att den inte något vidare rykte.

## *Karlskoga*

Det sammanfattande NRI för hur medborgarna bedömer Karlskoga kommun som en plats att bo och leva på blev 59. Av Karlskogas medborgare svarade 30 % att de starkt kan rekommendera vänner och bekanta att flytta till kommunen medan 26 % vill avråda från det. Ungdomarna som svarade i enkäterna att staden har ett dåligt rykte utåt men att detta beror på att människor inte vet vad som händer i själva staden. Det är fördomar som de hävdar ligger kvar och påverkar stadens rykte generellt, men att de sportsligt sätt har ett positivt rykte. I undersökningen beskriver lite mer än hälften av ungdomarna Karlskoga som småstad, i 57 % av fallen medan 26 % svarade att de bodde i en stad. Jämfört med de andra kommunerna lyfter dessa ungdomar fram att de anser sig bo i en ganska okänd stad. PiP, Putte i Parken, nämns som positivt för staden. Är en festival som lyft Karlskoga i turistsammanhang under de senaste fyra åren, en populär festival som nu flyttat till en annan stad i studien, Karlstad, för sitt fem års jubileum. Något som några av ungdomar påpekade som en negativ trend i kommunen de kände av:

*”Inte så mycket just nu kommunen är jävligt konstig. Vill i stort sätt inte ha nått som gör staden attraktiv ex. flyttar PiP, tackar nej till fotbollshall/badhus som nu finns i Kristinehamn. Vill bygga hus i Näset, enda fina platsen som vi har kvar.” – Kvinna, 17 år*

De hänvisar till att de är kända på grund utav vissa profiler, men nämner ingen specifik vid namn förutom Alfred Nobel. Däremot nämner ungdomarna många idrottsprofiler från Karlskoga, som ger en positiv bild av Karlskoga som idrottsstad; Eje Elgh, Agneta Andersson, Ulrika Knape-Lindberg, Bengt-Åke Gustafsson.

## *Karlstad*

De ungdomar som svarat från Karlstad framhåller själva attityder och engagemang som positivt och något de är stolta över. För dessa ungdomar verkar engagemanget från politiskt tillsatta vara av stor vikt, och att de själva får göra sin röst hörd ses som något speciellt för just deras stad. Deras ordval visar att de anser detta vara något unikt och att de själva har en bild av att Karlstad är en förebild för andra orter. De verkar vara mer politiskt aktiva och informerade i sina svar i jämförelse med sina medinformanter i andra

kommuner. Detta genomsyras även i SCBs Medborgarenkät från 2010 där Karlstadbor rekommenderar sin stad till 78 % jämfört med ett genomsnitt på 68 %. Ett NRI på 70 är det näst högst i undersökningen efter Hammarö. De använder sig mer av kommersiella märken än de andra för att beskriva vad de anser kännetecknar eller vad som anses vara speciellt för kommunen, så som varumärket Löfbergs Lila, stadssymbolen Sola och hockeylaget Färjestad, FBK. FBK som ges extralovord då ungdomarna preciserar att de vann SM-guld nyligen.

### *Kristinehamn*

Ungdomarna beskriver två profiler Lill-Mats och Öl-Göran när de ombeds svara på frågan vad som gör staden speciell. Något som också nämns i Kristinehamns svar är musik, idrott och Picasso. Eftersom många av ungdomarna är födda på 1990-talet, minns de kanske inte bandet Jumper som gjorde Kristinehamn känt under det sena 90-talet med sin popmusik. De har däremot levt sina liv med skärgården med Picassoskulpturen vilket har återspeglats i deras svar i hög grad då det är något som de verkar stolta över. En överraskande majoritet ser sin stad som en småstad och i vissa fall stad. De ger en bild av att det är en speciell stad för att de själva vuxit upp där. I medborgarundersökningen 2010 svarade 45 % av Kristinehamns invånare att de skulle rekommendera andra att flytta till kommunen medan 21 % skulle avråda från det. I enkäterna svarar de ungdomar från Kristinehamn att de är mindre nöjda med sin stad jämfört med övriga, och anger i genomsnitt 2,4 av 5. De skriver inte så många positiva saker i attitydfrågorna, men använder sig av lokalt kända profiler för att berätta vad som gör dem stolta över sin stad. Ofta lyfts skärgården fram i deras svar, att det är den som gör Kristinehamn speciell, och att det är den de är stolta över.

## **Diskussion och slutord**

Det inte finns några klara svar på var dessa ungdomar exakt kommer att vara i livet om ett, två eller tio år. Många har planer och vet var de vill hamna, det är vägen dit som inte är lika självklara innan de påbörjat den. De som däremot är lite äldre och kan konstatera att de är eller inte är på den platsen som de hoppats på vet hur svårt det kan vara att förutsäga framtiden. Vi har påverkats av vår individualism våra primär- och sekundärgrupper som givit oss influenser till vilka val vi gjort.

Influenserna från primär- och sekundärgrupper som kommer att påverka ungdomarna kan man endast ses som tendenser i varje generation. Man kan sällan förutsäga hur en hel generation kommer att agera. Asplund menar i sina delfidiskussioner, att man kan göra kvalificerade gissningar utifrån dagens fakta om ungdomarna men inte formulera korrekta och objektiva svar på något som ligger längre fram i tiden.

Framtidsplaner på ett eller två år är lättare, om de är gjorda i större drag med mål. Det senare scenariot är något som jag uppfattat dessa ungdomar lever

efter. Svaren på frågorna är väldigt jag centrerade och kortsiktiga när de skriver vilka anledningar de kan tänka sig att flytta.

Precis som i denna studie, när jag bett dem svara på frågor som; tänka dig att stanna eller flytta? Skulle du kunna tänka dig att flytta tillbaka?

För ungdomarna på de mindre orterna stämmer inte idealet av det lyckade livet och det faktiska livet överens. Storstaden lyfts fram som den självklara platsen för ungdomliga livsformer. Medias bilder når in i allas vardagsliv och påverkar det sätt ungdomarna (och de vuxna) ser på sig själva i världen. Dessa bilder måste ses som en del av ungdomarnas verklighetsuppfattning, eftersom de tar intryck av bilderna, förhåller sig till dem och använder dem i olika sammanhang. (Svensson 2006b;26)

Ungdomarnas självförståelse räcker inte till för att förklara deras olika inställningar till ”flytta eller stanna”-frågan. Deras synpunkter kan sammanfattas med att ”jag väljer ju själv” och ”det jag vill är det som är självklart att vilja”. De upplever inte att de är utsatta för påverkan eller att de tillhör någon grupp som väljer på ett visst sätt.

Att valet att flytta skulle vara fritt i den bemärkelsen att det sker utan påverkan utifrån menar jag har motsagts av mina och andras forskningsresultat. Mina studier, liksom många andras, visar inte på någon högre grad av individualiserade val. Det är i stället de reproducerande normerna som blir tydliga och där skiljelinjerna går inom ungdomsgruppen. De materiella, sociala och existentiella aspekterna på livet går svårligen att särskilja från varandra, men kopplingarna till individens sociala bakgrund och kön, när det gäller vilka möjligheter man ser stå till buds, är tydliga. Detta är dock inte tydligt för ungdomarna själva. Primärgruppen, familjen, påverkar på ett djupt plan individen underhela dennes liv. Sekundära grupper bidrar eller motverkar och enligt Asplund påverkas vi i allt vi gör mer eller mindre av det sociala liv vi lever och verkar i.

Kanske är ungdomarna födda på 1990-talet mer frigjorda från äldre synsätt än äldre i dessa frågor, men de påverkas fortfarande av det djupa emotionella bandet till sin närmaste primärgrupp även om många av dem hävdar annorlunda. Det är inte samma samhälle som på mormors tid och det tillhör väl ungdomen lite att säga att man inte alls är lik de äldre generationerna. Men hur mycket de än stretar emot så är vissa band svåra att klippa av. Något man inte ser när man är i ungdomsfasen, utan något som man inser vid ett senare tillfälle. Som att inse att ”mamma är lik sin mamma” och vad är oddsen att jag inte skulle vara lik min?

## Referenser

### Tryckta källor

Alesina, Alberto & Giuliano, Paola 2010: "The power of the family," I: *Journal of Economic Growth*, Springer, vol. 15(2)

Asplund, Johan 1979: *Teorier om framtiden*. Stockholm: Liber

Andersson, Roger 2000: "Varför flyttar man?" I: *Hemort Sverige*: Integrationsverket.

Kåks, Helena 2007: *Mellan erfarenhet och förväntan – Betydelser av att bli vuxen i ungdomars livsberättelser*, Linköping: Institutionen för studier av samhällsutveckling och kultur vid Linköpings Universitet

Mann, Leon 1972: *Socialpsykologi* Översättning av Maj Frisch. Sydney: Jon Wiley & Sons Australasia Pty Ltd.

Statistiska Centralbyrån 2008: Demografiska rapporter 2008:5. *Ungdomars flytt hemifrån*. Stockholm: Statistiska centralbyrån.

Statistiska Centralbyrån 1999: *Befolkningsstatistik. Inrikes och utrikes flyttningar*. Stockholm: Statistiska centralbyrån.

Statistiska Centralbyrån 2010a: *Medborgarundersökningen våren 2010 Karlstad*. Stockholm: Statistiska centralbyrån.

Statistiska Centralbyrån 2010b: *Medborgarundersökningen hösten 2010 Kristinehamn*. Stockholm: Statistiska centralbyrån.

Statistiska Centralbyrån 2010c: *Medborgarundersökningen hösten 2010 Karlskoga*. Stockholm: Statistiska centralbyrån.

Statistiska Centralbyrån 2011: *Medborgarundersökningen våren 2011 Enköping*. Stockholm: Statistiska centralbyrån.

Statistiska Centralbyrån 2010c: *Tabeller över Sveriges befolkning 2009*. Stockholm: Statistiska centralbyrån

Stockdale, Aileen 2002: *Out-Migration from Rural Scotland*. *Sociologia Ruralis* 42, 41-64

Svensson, Lotta 2006a: *Vinna eller försvinna? Drivkrafter bakom ungdomars utflyttning från mindre orter*. Linköpings universitet: LUI-tryck

Svensson, Lotta 2006b: "Här får du inte vara med om du inte flyttar härifrån" I: *Locus*. 2006-12-11



Ungdomsstyrelsen 2003: *De kallar oss unga. Ungdomsstyrelsens Attityd och värderingsstudie 2003*. Ungdomsstyrelsens skrifter 2003:1. Stockholm: Ungdomsstyrelsen.

### **Internät-källor**

Nationalencyklopedin: <http://www.ne.se/lang/statens-offentliga-utredningar>, hämtad 2012-05-30.

Nationalencyklopedin: <http://www.ne.se/lang/semantik> , hämtad 2012-05-31.

## **Bilagor**

Bilaga 1: Frågeformulär

## BILAGA 1



Ungdomars syn på hemstad, historia och släktband. Vad får ungdomar idag att stanna, och vad får dem att vilja flytta från sin hemort? Enkät om 33 frågor.

1. Kön: Kvinna Man
2. Ålder: \_\_\_\_\_
3. Kommun/Ort: \_\_\_\_\_
4. Har du invandrarbakgrund? Ja Nej
5. Inflyttad dit du bor för närvarande? Ja Nej
6. Årskurs/Utbildning/Yrke: \_\_\_\_\_
7. Hur många generationer av din släkt har bott i denna kommun? \_\_\_\_\_
8. Hur mycket tycker du att din familj påverkar dina val i livet  
Påverkar inte alls 1 2 3 4 5 Påverkar mycket
9. Hur många generationer tillbaka i din släkt kan du nämna vid namn på din mors sida? (Mormor/morfar, Mormors mor/morfars far etc.)  
\_\_\_\_\_
10. Hur många generationer tillbaka i din släkt kan du nämna vid namn på din fars sida? (Farmor/farfar, farmors mor/farfars far etc.)  
\_\_\_\_\_
11. I vilken ordning i syskonskaran är du?  
Äldst Mellan Yngst Annan: \_\_\_\_\_ Plast syskon Ensam
12. När umgås du med din släkt(utöver familj)? Ringa in.  
Vardagligen Helger Storhelger Födelsedagar Inget  
Annat: \_\_\_\_\_
13. Vet du mycket om din släkts historia? Ja Nej  
**Nej:** Vad vill du veta mer om?  
\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_
14. Vad är din relation till din släkt/familj? (god relation, umgås bara med ena sidan, jag har favorit släktningar, tar avstånd etc.)  
\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_
15. Är det vanligt inom din släkt att flytta? Ja Nej
16. Hur många gånger har du flyttat under ditt liv? \_\_\_\_\_
17. Hur stolt är du över din stad/ort?  
Inte alls 1 2 3 4 5 Väldigt stolt
18. Vilken sorts stad anser du att du bor?  
Ort Förort Småstad Stad Storstad Metropol Huvudstad
19. Vilket rykte skulle du påstå att din stad har? (bra, dåligt, populär, positivt/negativt etc.)  
\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_

20. Vad gör dig stolt över din stad/ort? (lag, attityder, skolor, engagemang, musik, konst, politik etc.)

---

21. Hur mycket du anser att du kan om din stad/kommuns historia

Inte mycket    1       2       3       4       5       Väldigt mycket

22. Gradera hur starka band du anser att du har med platsen du är född på

Inte starka    1       2       3       4       5       Väldigt starka

23. Anser du att skolan lär ut tillräckligt mycket om lokal historia?    Ja       Nej

**Nej:** Vad är det du saknar kring ämnet:

---

24. Vilka ämnesområden inom historia intresserar dig?

Sveriges historia    Krigshistoria                      Kungar/Drottningar    Medicin  
Mytologi              Förhistoria

Annat: \_\_\_\_\_

25. Är historia ett ämne du gillar?    Ja       Nej

26. Skulle du kunna tänka dig att flytta ifrån din hemstad?    Ja       Nej

27. Redan bestämt dig att flytta från staden?                      Ja       Nej

28. a. Av vilka anledningar skulle du tänka dig flytta för?

Boende    Jobb    Studera    Släkt    Förhållande                      Gillar inte nuvarande stad

Annat: \_\_\_\_\_

28. b.    Kortsiktigt    Långsiktigt

29. Skulle du kunna tänka dig att flytta tillbaka till din födelseort?    Ja       Nej

30. Om du skulle flytta idag, var skulle du vilja bosätta dig?

Land, vilket? \_\_\_\_\_                      Stad, vilken? \_\_\_\_\_

31. Känner du dig tvingad till att bo kvar?                      Ja                      Nej

**Ja:** Vad är det i så fall som får dig att känna så?

---

32. Beskriv kort vad du tycker om din hemstad (vad gör den speciell för dig):

---

33. Vad kommer vara viktigast för dig i den stad/ort du vill bo i? (arbete, skola, politik, kommunikationer etc.)

---